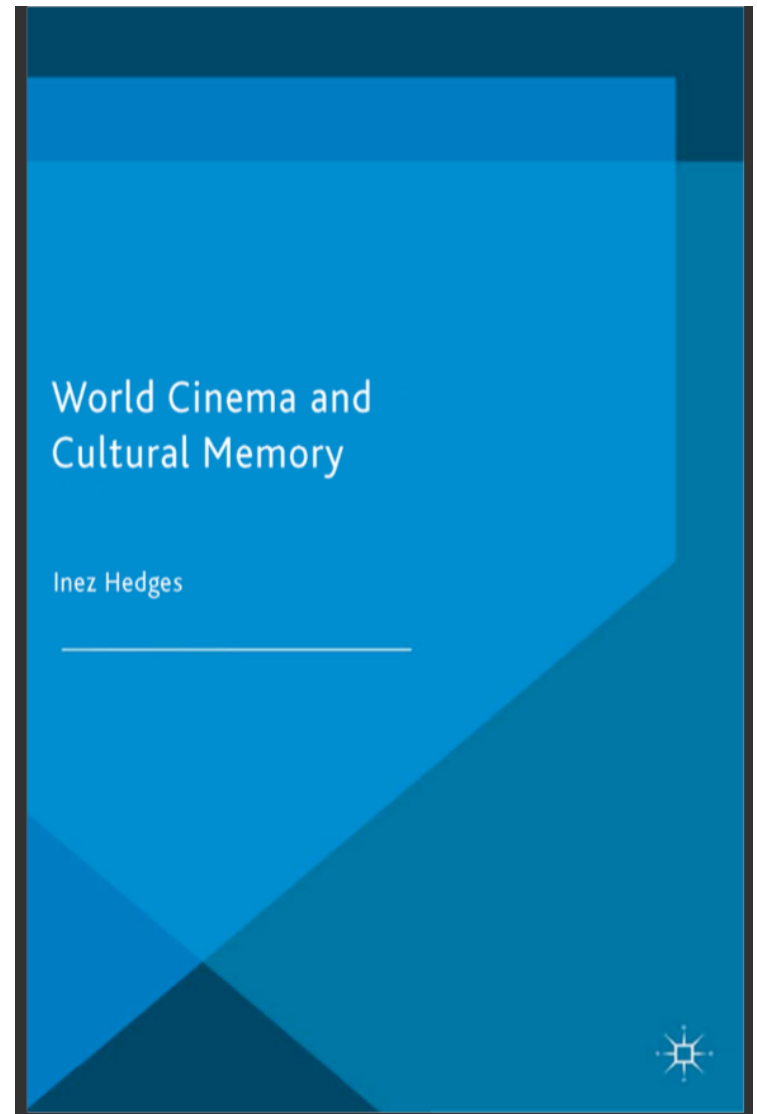
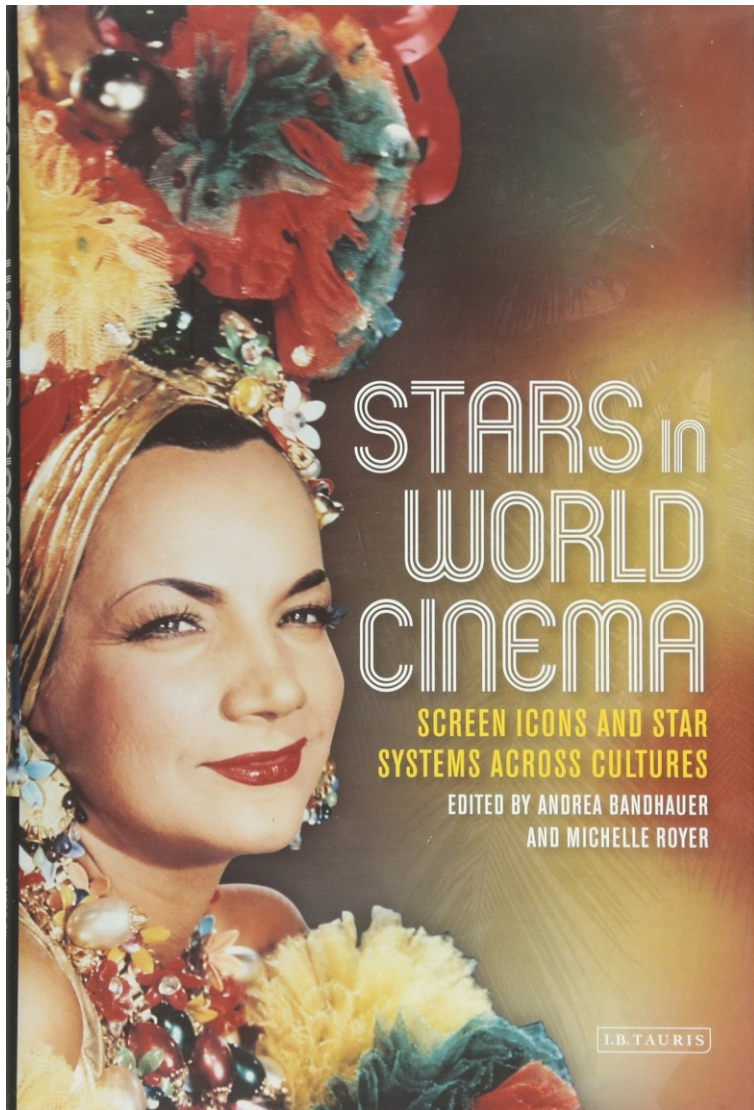

Paměť a nostalgie v audiovizuálních průmyslech

FAVh033

31. 3. 2021

Mgr. Šárka Gmitterková, Ph. D.

Tělesná paměť jako trvalá paměť?

- V paměti zůstane to, co se do ní doslova „vpálí“ (paměť + bolest)
- Tělesná paměť je spolehlivější než mentální (rány, jizvy, vrásky)
- Stabilizace paměti pomocí:
  1. **Řeč** – vnímání prožitého pomocí sdílených konvencí – jazyk
  2. **Afekt** – vizuální / lze manipulovat, ale nelze ovlivnit míru / silná psychofyzická zkušenost / dojem bezprostřednosti / fragmentární
  3. **Symbol** – utváří se dodatečně, zpětná rekonstrukce

Afekt X Symbol

- „Sedím potom mezi partajní prominencí, obklopená černými, hnědými a šedivými uniformami, ztracená, nesvá a hlas mluví. Nevnímám, co říká, stejně bych tomu nerozuměla. Nemám zdání, co jsou národní socialisté zač a co chtějí, ani mě to nezajímá. Poprvé však slyším Goebbelse v jeho nejvlastnějším živilu. Je vlastně velký herec. To dovedu odhadnout. Třebaže nevnímám obsah jeho řeči, podléhám jí. ... Dodnes nevím, o čem mluvil. Ale ptáček byl už v síti zamotaný.“ (Lída Baarová: Útěky)
- „Když člověk dospěje k věku, jemuž se už nedá říkat mladistvý – a to je můj případ – začíná dělat životní bilanci, jaký byl můj život, jaký měl smysl, co jsem udělala dobrého i špatného.“ (Lída Baarová: Útěky)

Trauma

- Nemožnost vyprávět (protipól symbolu)
-
- Důsledek zkušenosti, která přesahuje psychofyzickou kapacitu jedince
- Nepřeložitelné do jazyka
- Na bázi vytěsnění – uchovávání nezpracovaných vzpomínek
- Zvládání traumatické minulosti (individuální) X Zachování (nadosobní)
- Otázka důvěryhodnosti vzpomínek
- Koláž a neukotvenost v čase

Hirošima, má láska (1959, r. Alain Resnais)

- Alain Resnais jako režisér paměti (*Noc a mlha, Všechna paměť světa, Loni v Marienbadu...*)
- Scénář Marguerite Durasová
- Milostné vzplanutí mezi francouzskou herečkou a japonským architektem v Hirošimě >> vede ke vzpomínkám ženy na tragický vztah za války ve Francii
- **Může filmový tvar zprostředkovat paměť a procesy vzpomínání/rozpomínání?**

You saw nothing in Hiroshima.

Hirošima, má láska >>> Láska (2012, r. Michael Haneke)

FROM THE ACCLAIMED DIRECTOR OF "CACHE" AND "THE WHITE RIBBON"

AMOUR LOVE / LIEBE

JEAN-LOUIS TRINTIGNANT

EMMANUELLE RIVA

AVEC LA PARTICIPATION DE
ISABELLE HUPPERT

UN FILM DE
MICHAEL HANEKE

APOSTERFAIR.TUMBLR.COM

Film jako vzpomínka

- „Poprvé jsem Emmanuelle Rivu zaznamenal v době premiéry Hirošimy, mé lásky. Je to jeden z mých nejoblíbenějších filmů a vůbec kultovní film pro mladé rakouské publikum v 60. letech. Vždycky jsem měl za to, že jde o vynikající herečku, ale po Resnaisově filmu už nic s ní nebylo v Rakousku k vidění. Když jsem obsazoval Lásku, hledal jsem jinde... Moje vzpomínka na ni se ale neustále vracela“ (Haneke, 2012)
- *Hirošima, má láska* jako neustálá vzpomínka v pozadí *Lásky*
- V hlavních rolích Emmanuelle Riva a Jean-Louis Trintignant >> reminiscence francouzské nové vlny a jejích tvůrců

